

POSUDEK OPONENTA

K DIPLOMOVÉ PRÁCI

Jméno diplomanta:	Michaela Remešová
Téma práce:	Ohledání místa činu
Rozsah práce:	78 stran (od úvodu po závěr, včetně) – cca 107 normostran
Datum odevzdání práce:	17. 5. 2024
Vedoucí diplomové práce:	JUDr. Jiří Krupička, Ph.D.
Oponent diplomové práce:	JUDr. Mgr. Marek Dvořák, Ph.D.

1. Aktuálnost (novost) tématu, náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování, použité metody

Předložená diplomová práce studentky Michaely Remešové se věnuje tradiční a opětovně zpracovávané, avšak nadále s ohledem na její nesporný význam nepochybně aktuální problematice ohledání místa činu. Jedná se o téma vyžadující znalosti jak z oblasti kriminalistiky, tak také z oblasti trestního práva procesního. Částečné přesahy zpracovávané problematiky lze spatřovat také do práva ústavního. Z hlediska náročnosti zpracování považuje oponent téma za průměrně až nadprůměrně obtížné, a to nejen z důvodu nezbytných teoretických znalostí, ale také (v ideálním případě) znalostí praktických postupů. U zdrojů přitom nepostačí vycházet z učebnic či odborných článků, ale je nezbytné se soustředit také na interní akty Policie ČR. Přestože se jedná o tradičně zpracovávanou oblast kvalifikačními pracemi v odvětví kriminalistiky, shledává oponent vhodným toto téma nadále zkoumat a rozebírat, neboť skýtá mnoho sporných otázek, které do budoucna vyžadují vyjasnění i přesnější právní úpravu (např. v otázkách vstupu do obydlí v rámci ohledání).

Za cíl práce si diplomantka stanovila „*vytvořit komplexní a souhrnný výklad problematiky ohledání místa činu a kriminalistické taktiky a následně pak rozebrat praktické postupy, kterých Policie ČR využívá, a zhodnotit, zda splňují požadavky odborné literatury a legislativy*“ (str. 7 práce). Přestože je vytýčený cíl formulován poměrně neobratně a velmi široce, lze jej považovat za relevantní ve vztahu k řešenému tématu.

Ke splnění cílů (cíle) jsou v práci užity především tradiční metody zpracování, text je převážně deskriptivního charakteru, užívá Užíváno je zejména obecných vědních metod jako je analýza, syntéza, indukce, dedukce, srovnání (komparace).

2. Formální a systematické členění práce; úprava práce

Práce je rozdělena do šesti kapitol, současně je v ní obsažen nečíslovaný úvod a závěr, aniž by však závěr byl uveden v (poměrně obsáhlém a nepříliš přehledném) obsahu na začátku práce.

V první kapitole je rozebrán samotný pojem ohledání, právní úprava ohledání a subjekty ohledání. Akcentován je také samotný význam ohledání a nechybí ani pojednání o negativních okolnostech a v jejich kontextu o aktuální problematice inscenace trestné činnosti. Ve druhé kapitole diplomantka rozebírá jednotlivé druhy ohledání, a to nejprve podle charakteru ohledávaných objektů (ohledání místa činu, mrtvoly, předmětů, stop, dokumentů, výpočetní techniky, zvířat...), a následně podle posloupnosti ohledání (prvotní, opakované a doplňující). Třetí kapitola diplomové práce je věnována obecným a specifickým zásadám ohledání, následuje kapitola

čtvrtá soustředěná přímo na problematiku ohledání místa činu. Právě tuto kapitolu lze považovat za jádro práce, autorka zde detailně rozebírá nejen význam tohoto úkonu, ale i postup výjezdové skupiny a proceduru při vlastním ohledání. Předposlední, pátá, kapitola se týká kriminalistické dokumentace a protokoly, jednou z podkapitol jsou i současné trendy v kriminalistické dokumentaci se zaměřením na systém dokumentace Spheron R2S Crime, na UAV a 3D skenování. Na pátou kapitolu navazuje poslední kapitola šestá, kde je rozebrána dokumentace ohledání místa činu v praxi (se zaměřením na ohledání místa dopravní nehody). Napříč prací nechybí také některé obrázky demonstrující rozebíranou problematiku. Obsažen je také seznam použitých zkratk. Práce obsahuje všechny části (např. abstrakt), které jsou vyžadovány příslušnými předpisy.

Z popsané struktury práce je zřejmé, že diplomantka pojala rozbor ohledání dosti komplexně, snažila se uchopit všechny problematiky, které se zvoleným tématem (více či méně) souvisí. Tento odvážný a časově náročný postup na straně jedné zasluhuje uznání, na straně druhé se však oponent i s ohledem na obsahové informace v textu domnívá, že by na místě bylo spíše zestručnění či vynechání některých problematik, a tedy alespoň drobné zeštíhlení práce jakožto celku. Co se týká návaznosti jednotlivých kapitol, je však tato logická a funkční, diplomantka postupovala od obecného ke konkrétnímu a (zejména) v závěru práce usilovala o co největší prolnutí teorie a praxe i díky jejím zkušenostem ze stáže u Policie ČR v rámci územního odboru Beroun.

3. Vyjádření k práci

Diplomantka v práci představila komplexní rozbor problematiky ohledání místa činu, který vychází jak z učebnicové literatury, tak z interních aktů. Práce obsahuje dlouhou řadu relevantních informací, zásadní věcné nedostatky nebyly ze strany oponenta shledány. Kladné hodnocení zasluhuje skutečnost, že diplomantka prakticky u všech předestíraných problematik vhodně komparuje informace předkládané jednotlivými prameny (resp. autory těchto pramenů), snaží se hledat styčné plochy a současně alespoň na některých místech (byť stručně) prezentuje vlastní názory. Srozumitelnosti napomáhá větší množství obrázků, schémat a náčrtků zahrnutých do textu, což lze demonstrovat kupříkladu na kapitole popisující jednotlivé způsoby ohledání na str. 44 a násl.

Dále je třeba vyzdvihnout uvádění aktuálních poznatků a nových technických možností, z nichž stojí za zmínku například hezky popsaný systém dokumentace Spheron R2S Crime (ostatně právě sférická kamera SPHERON VR výrazně napomohla při jednom z nejsložitějších ohledání v loňském roce, které se odehrávalo po útoku střelce na Filosofické fakultě UK). Popsány byly v textu také drony nebo 3D skenery, zmíněna byla též problematika tzv. DVI týmu a jeho činnosti. Oponent by také rád kladně hodnotil praktické přesahy textu, zejména pak věcně správné a současně prakticky přiléhavé popisy práce výjezdové skupiny na místě trestněprávně relevantní události při ohledání, což je problematika, kterou lze jen obtížně vyčíst z dostupné teorie, a tedy je patrné, že pisatelka skutečně má i vlastní praktické zkušenosti z ohledání místa činu. Konečně nelze zapomenout, že v kapitole šesté nazvané „Dokumentace ohledání místa činu v praxi“ diplomantka sama vytvořila ilustrační případ toho, jak by měla dokumentace vypadat, a vyhotovila i vzorový protokol o nehodě v silničním provozu (viz. str. 76 až 79 textu) a náčrtek místa dopravní nehody. Právě konstatované pasáže (v kladném slova smyslu) odlišují práci diplomantky od mnoha již dříve zpracovaných kvalifikačních prací na totožné téma.

Práce bohužel není podle názoru oponenta napsána příliš čtivým způsobem. Častá jsou dlouhá souvětí, u nichž se vyskytuje vyšínutí z větné vazby. Diplomantka taktéž ráda kupí do souvětí velké množství informací i spojek a věty nezřídka kdy až uměle prodlužuje. Časté je též opakování stejných termínů a slov ve větách po sobě následujících, případně dokonce přímo v jednom souvětí (viz dále). Adresát textu tak snadno ztratí přehled, čím věta začíná a čím končí, případně co přesně je její pointou. Nepříliš obratné písemné vyjadřování v některých částech pak vede k tomu, že z textu jednoznačně nevyplnou stěžejní skutečnosti, které jako by musel čtenář dohledávat opětovným čtením ve snaze pochopení (uchopení) dlouhých vět. Vhodnější by bylo zvolit úspornější, avšak jasný, přehledný a srozumitelný styl předkládání informací. Horší „čtivost“ textu a nepřesnost vyjadřování lze jistě demonstrovat už na třetím odstavci úvodu, ale i v dalších částech práce (např. na str. 8 vyjádření „samotná příprava či následně pak provedení každého trestného činu“...). Současně je však správné upozornit, že v dalších částech práce se jazykové vyjadřování autorky postupně zlepšuje, což může být dáno buď ukvapeným soupisem některých částí v začátcích práce či postupným zlepšováním co do vyjadřování s přibývajícím textem. Je každopádně patrné, že vyšších jazykových kvalit dosahují části textu věnované konkrétním problematikám (tj. nikoliv pasáže obecnější jako je úvod či závěr). U některých částí (např. podkapitola 1.3.3.) jsou podle oponenta přílišně směřovány – byť vzájemně provázané – problematiky. Vyskytuje se taktéž chybné psaní čárek v souvětích.

V práci se vyskytují některé jazykově-stylistické nedostatky a nesrovnalosti, konkrétně se jedná o překlepy (např. nadbytečná mezera v názvu podkapitoly 5.7.2., na str. 6 slovo „kvalitnímu“ namísto „kvalitním“; na str. 12 slovo „výjezdovým“ namísto „výjezdový“...), nesrovnalosti formátování (např. neodsazený první řádek odstavce na str. 18) nebo například příliš časté opakování vybraných slov a spojek (např. hned na str. 6 textu v prvním odstavci nebo na str. 7 v prvním odstavci množství spojek „i“, případně hned na str. 8 ve druhé polovině stránky četnost výrazu „definic/e“ apod.).

Autorka vychází z plně dostatečného množství pramenů, a to včetně zdrojů zahraničních. Množství obstaraných pramenů je chválehodné, autorka čerpala také z interních předpisů, což je u zvoleného tématu velice podstatné. Nechybí ani analýza vybrané judikatury.

Citování je v souladu s předepsanou citační normou, v poznámkách pod čarou jsou však nesrovnalosti – u mnoha poznámek absentuje tečka na konci (např. viz str. 9), objevují se malá písmena na začátku poznámek (např. poznámka č. 76, č. 77), chybějící mezery (např. poznámka č. 75, poznámka č. 108 a č. 111...), nadbytečné znaky (např. tečka na začátku poznámky pod čarou č. 136), jednotný není ani způsob uvádění jmen a příjmení autorů (např. viz poznámka pod čarou č. 8 na str. 10). Text podle oponenta nevykazuje znaky plagiátorství.

4. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce:	Úvodem vytýčené cíle práce byly – i s ohledem na její nadprůměrný rozsah (počet znaků) – většinou naplněny.
Samostatnost při zpracování práce včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství:	Oponent neshledal známky plagiátorství. Upozornit však je třeba na vyšší procento shody jak u systému Theses.cz (12 %) a Turnitin (29 %). Po projití shod oponentem nebylo shledáno porušení předpisů.
Logická stavba práce:	Diplomová práce má logickou a návaznou strukturu od obecných otázek až po konkrétní postupy, nechybí ani uvádění praktických příkladů.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací:	Práce se zdroji je zcela korektní, počet pramenů je více než dostatečný, a to ve vztahu k pramenům tuzemské i zahraniční provenience. Citování odpovídá předepsané citační normě, místy byly v poznámkách pod čarou zaznamenány drobné nesrovnalosti, jak už je uvedeno výše v textu.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu):	Hloubka provedené analýzy ve vztahu ke zvolenému tématu je zcela dostatečná, odpovídá zaměření a cílům práce.
Úprava práce (text, grafy, tabulky):	Celková úprava práce je dobrá, ocenit lze poměrně hojně doplnění textu o obrázky, náčrtky a praktické ukázky.
Jazyková a stylistická úroveň:	Jazyková i stylistická úroveň textu je dobrá, konkrétní výhrady již byly rozebrány výše.

5. Doporučení/nedoporučení práce; otázky k zodpovězení při obhajobě

Celkové zhodnocení:

Předložená práce je zdařilým a uceleným zpracováním zvolené problematiky, dosahuje úrovně požadované pro práce diplomové. Z obsahového hlediska nelze mít zásadnějších výhrad, ba naopak je vhodné pochválit i propojování teoretických informací s praxí a uvádění konkrétních příkladů. Ke snížení navržené známky dochází z důvodu formálních nedostatků, především pak z důvodu jazykových a stylistických nepřesností, překlepů či méně srozumitelných souvětí především v úvodu práce. V některých případech taktéž dochází v textu k nepřesným či přílišně zjednodušujícím vyjádřením. Celkově je však třeba hodnotit, že předložená diplomová práce dosahuje velmi dobré úrovně.

Předložená diplomová práce kolegyně Michaely Remešové po obsahové i formální stránce splňuje požadavky na ni kladené a je způsobilým podkladem pro ústní obhajobu. Práci doporučuji k ústní obhajobě.

Otázky k obhajobě:

Diplomantka na str. 15 zmiňuje otázku přítomnosti nezúčastněných osob při ohledání, přičemž se (patrně dle textu) přiklání k názoru Záhory, že by bylo vhodné obligatorní přibírání osoby, jestliže o to požádá poškozený, obviněný nebo jde-li o závažný trestný čin. Oponent by rád znal detailnější názor diplomantky na tuto problematiku – tj. v čem by spatřovala (ne)výhody takto stanovené povinnosti, co by z jejího pohledu spadalo pod „závažný trestný čin“, nebo kde by bylo vhodné obstarat v přiměřeném čase tyto „třetí osoby“?

Navržený klasifikační stupeň v případě úspěšné obhajoby:

velmi dobře (2)

V Praze, dne 10. 6. 2024

Marek Dvořák